

3.Rejsebrev – *godt og blandet*

Landsbyophold 2. del

Klokken er 04.00 om morgenen og hanen galer. Jeg putter mig lidt laengere ned i soveposen, og venter til jeg hoerer lyden af mama, som begynder at klappe tortillaer ude i koekkenet. Benene smaekkes ud over *tijeraen* (sengen) og jeg maerker det kolde, stampede jordgulv under foedderne. Herefter lister jeg ud i koekkenet hvor den soede kaffe allerede venter, samt et dejligt smil fra mama. Jeg slapper af i den velkendte trivelle rytme.

Floden, bjergene og de smaa huse skaber rammen om det lille trygge univers vi befinder os i. Bjergvandringen foeles mindre haard nu, *er det bjergene, der er blevet mindre eller er mine laar blevet stoerre?*

De forbipasserende mennesker er ikke laengere tilfaeldige Nicaer, de har et navn, en familie og et hus, og den overfladiske hilsen er blevet personlig.

Naar jeg spoerger min far hvor han har vaeret, og han viser mig sin trutmund, ved jeg at det ikke er et kys, men et peg – vi har laert at man i Nicaragua peger med munden, hvorimod den strittende pegefinger ingen betydning har.

Vi er efterhaanden blevet saa vante i det lille samfund at vi peger med munden, elsker den soede kaffe, accepterer lus, myg og lopper, klapper tortillaer og paa aegte bonde-Nica-spansk siger “Adio!” i stedet for “Adios!”.

Oddset

Posen i lommen ligger utrolig tungt, om ikke andet saa i bevidstheden. Den skaber baade nervoevistet og virker absurd, det er ikke hver dag man tager sig en spadsertur gennem byen med en lorteproeve i lommen. Vi har hoejst sandsyneligt alle sammen parasitter. Laenge har vi maerket nogle af foelgerne ved det landlige liv i Nicaragua og derfor skal vi nu have undersøegt vores affoering i den naermeste stoerre by, Praderas. Det kraever meget mod at faa proeven udfoert, men det virkelig maerkvaerdige optraeder da vi gaar det korte stykke til laboratoriet med posen hoejt haevet til aere for kameraet. For de fleste er situationen komisk og der grines og spoeges med hver enkelts bidrag da stoerrelse, konsistens og farve kan variere. De mandlige brigadister sidder dog blege med tomme oejne og stirre frem for sig og forholder sig tavse under de ivrige samtaler om det netop overstaaede. Det eneste de mumler er noget om “graenseoverskridende” og “ubehageligt” da de soeger vaek for at drukne deres sorger i cola. Mens vi venter paa svar fra vores proever stiger spaendingen, for vi har kreeret en hel odds-konkurrence omkring antallet af parasitter hos den enkelte. Resultaterne fra proeverne laeses op alt imens alle koncentreret foelger med paa deres kupon og intensiteten er ikke til at tage fejl af naar man pludselig kommer med hoejlydte skuffede udbrud over at man selv kun har 2 slags parasiter og ikke 3 som man ellers havde gaettet paa. Vinderen kaares, og vi begiver os hjemad med taskerne fulde af alskens medicin altimens vi spekulerer paa hvor laenge pillerne mon kan holde vaabenhvile i tarmsystemet.

Aktiviteter og kvindedag

Paa graesarealet ved floden hvor boernene og brigadisterne ynder at bade om eftermiddagen, kommer folk lidt efter lidt dumpende til den ugentlige aktivitetsdag. Her er der ansigtsmaling, fodbold, rundbold, gummistoevlekast, slangeboesseskydning og meget andet, men det der hitter mest er lejerbaalet og hvad der dertil hoere af ristede skumfiduser, faellessang og ikke mindst snobroed. Sidstnaevnte er nu saa populaert, at

der er opstaaet en konkurrence om hvilken familie der kan lave flest snobroed paa de faa timer aktiviteten varer. Og naar aktiviteten saa er slut, baalet slukket, boernene kommet op af vandet og solen staar lavt paa himmelen, saa kan bunken af snobroed snildt stoppes ned i den lille haandtaske og slaebes hjem til resten af familien - alle skal jo smage.

Saadan forloeber de fleste aktivitetsdage i landsbyen, men den sidste aktivitet brigaden afholder er lidt anderledes.

Den 8. Marts er det kvindernes internationale kampdag og vi er igen samlet paa graesarealet ved floden og har lige overstaaet de sidste forberedelser med spoergsmaal og sandwichproduktion i en saadan maengde og fart, at det naesten kan betegnes som maquila-tilstande.

Nu kan dagens stress erstattes af en vis nervoesitet – *kommer der overhovedet nogen og hvordan mon de vil reagere paa denne aktivitet?*

Omkring en time efter det aftalte tidspunkt er der endelig samlet en lille gruppe kvinder og en enkel mand, og vi beslutter at gaa igang. Gruppen bliver delt op efter koen, saa den ene tilstedevaerende mand og de tre mandlige brigadister maa flytte sig til en anden ende af graesomraadet, mens kvinderne gaar igang med dagens spoergsmaal, fx:

Boerneopdragelse – Er der forskel paa piger og drenges opdragelse? Er vold/straf noedvendigt i boerneopdragelsen eller kan man bruge andre midler? Vold i familien – Hvilke muligheder har en kvinde i et voldeligt forhold? Ville I gribe ind hvis I vidste at der foregik vold i en anden familie? Alkohol – Er det acceptabelt at kvinder drikker? Er det et problem at maend drikker?

Mest af alt ser kvinderne maendenes alkoholforbrug som et stort problem, men da vi spoerger ind til om det er muligt at goere noget ved det er de skeptiske. Koensrollerne og de medfoelgende problemer skyldes i foelge kvinderne den latinamerikanske *machismo*, og den mener de ikke der er saa meget at goere ved. De kan dog godt se hvad vi mener naar vi paapeger at kvinderne selv gennem boerneopdragelsen er med til at skabe koensrollerne, men det er svaert at lave om paa. Hvordan skal man opdrage sin soen til ikke at blive mandsschovunist, naar resten af samfundet er det? Og hvordan skal man give sin datter lov til at tage i byen og faa de samme muligheder som drengene, naar man ved hvilke farer der venter hende?

Under samtalen med kvinderne er der efterhaanden samlet saa mange maend at ogsaa de kan gaa igang med en tilsvarende spaendende debat.

Dagen afsluttes med en kort faelles opsamling af moederne hvor begge parter faar mulighed faar at udveksle resultaterne af debatten. Til sidst er der sandwich til alle. Det har vaeret en udfordrende, men forhaabentlig ogsaa givende oplevelse for alle. Det kan godt vaere at kvinderne nu igen gaar hjem til deres smaa koekkener og at maendene vil fortsaette deres drukture paa den lokale cantina paa den anden side af floden, men idag er der i hvert fald aabnet op for en diskussion om en problemstilling som begge parter er en del af.

Casa Base

Med nogle af pengene fra rejsebrevene er det muligt for brigaden at paabegynde og naesten faerdiggoere et helt nyt og centraltliggende faelleshus i vores landsby Nuevo Amanecer. Tidligere har vi snakket om, at lave en fodboldbane, men da interessen og motivationen mangler bliver det med aegte nicaspontanitet besluttet, kun en uge foer vores afrejse, at vi skal bygge et faelleshus. At bygge et hus paa kun en uge virker i

starten en smule urealistisk, men motivationen og troen paa, at det skal lykkes er stor hos maendene i landsbyen.

Vi opmaaler grunden, regner paa tal, indkoeber materialer, hakker jord op, graver, nedfaelder buske, blander cement, stoeber mursten og holder slikpauser ved pulpen. I begyndelsen ved vi intet om husbyggeri, men til slut kan vi prale af, at have vaeret med til at bygge faelleshuset "Casa Base" i Nuevo Amanecer.

Huset skal i fremtiden fungere som moedested for landsbyens beboere, koorperativsmoeder samt private arrangementer som f.eks. foedselsdagfester i de familier der ikke har plads i eget hus. Samtidig er der snak om, at huset paa laengere sigt ogsaa skal bruges som skolebygning for *preescolar*, svarende til den danske boernehaveklasse.

Afsked

Eftersom Case Base, mod al forventning, i loebet af blot en uge baade har fundament og tag er det muligt at afholde afskedsfesten for landsbyen, og isaer for vores familier, her. Festen foregaar i bedste Nica stil med mad, sodavand, kage og ikke mindst Piñata til glaede for alle boernene. Piñata er en latinamerikansk udgave af en fastelavnstoende, her udsmykket som et farverigt dyr, der i en snor hives op og ned og fra side til side. Festen er for hele familien og derfor uden alkohol. Stemningen er helt i top og paa dansegulvet finder man unge og gamle, der svinger hofterne til de efterhaanden velkendte Nica-hits i skaeret fra den ene noegne paere, mens et par af maendene har forsamlet sig i moerket for at drikke lidt i smug: En Aegte Nica-fest.

Den sidste morgen gaar med at faa pakket de sidste ting og at faa sagt farvel til de omgivelser, der har vaeret vores hjem gennem 6 uger. Overalt fra bjerget snegles sig mindre processioner af mennesker, for hele familien vil med for at sige farvel.

Stemningen blandt de forsamlede foran pulperiaet er meget speciel. Familierne klumper lidt sammen om deres brigadist og taarene loeber allerede stille ned af kinderne paa flere moedre og boern. Snart efter maa ogsaa et par brigadister overgive sig til graaden. De sidste faellesbilleder tages som minde inden en langsommelig afskedsseance starter. Gennem vores ophold hos familierne har vi ogsaa faaet et forhold til hinandens familier og derfor bliver der nu efter tur sagt farvel til samtlige familiemedlemmer altilens man baade glaedes og soerger lidt over de saerlige som faar et ekstra langt kram eller den sidste lille vittighed med paa vejen. Efter denne meget lange afskedsseance staar vi med en foeelse af vemodighed og ogsaa utaalmodighed efter at komme afsted.

León.

Efter en overnatning paa stamstedet *Santos* i Managua og en bustur paa godt 1½ time havner vi i en svedende lummervarm León.

Livet, larmen og den umulige trafik virker overvaeldende paa os nu hvor vi i 4 uger ikke har oplevet andet end bondeliv og hvide sandstrande paa Corn Island i paasken, men ikke desto mindre er vi begejstede over den fremtraedende kultur der er overalt hvorend vi vender snuden hen. Gamle ruiner og bygninger hvisker om myter fra kolonitid og borgerkrige. Paa plazaen foran katedralen saelges alt hvad man maatte begaere og alle vejne er der mennesker og endda ogsaa andre turister og rejsende.

De mange husgavle og facader er gjort til store *murales*, vaegmalerier, som alle hver i saer fortaeller om en lille del af Nicaraguas historie eller blot politiske propaganda-slogans. I disse summende omgivelser har vi et 8-dagsprogram, som rummer en god blanding af alt fra kunst- og kulturrelevante rundvisninger til politiske moeder med kommunale partier og sociale organisationer og vaeresteder. Hver dag drager vi

saaledes af sted for endnu engang at fylde vores unge hoveder med stof fra nye verdner, som altsammen goer store indtryk paa os, men det er nok isaer de mennesker som vi hver dag moeder og udveksler tanker med, som saetter de dybeste spor i vores bevidsthed.

Sekuan

Teatergruppen Sekuan har staaet for den kulturelle del af vores ophold i León. Gruppen bestaar af 13 unge, som dagligt moedes for at lave masker og rekvisitter og forberede teaterstykker. Personen bag teatergruppen er den karismatiske Manuel, som blandt andet kan fortælle en lang række baade historiske og personlige beretninger fra revolutionen. Formaalet med teaterstykkerne er at demonstrere og oplyse om forskellige sociale, kulturelle og miljoemaessige problemstillinger. Gennem dramaturgi oensker gruppen at faa publikum til selv at taenke over mulige loesninger paa problemer som f. eks. vold, misbrug, incest, machismo og abortproblematikken. Forestillingerne opfoeres paa gaden, i barrioer eller i landsbyer. Da gruppen en aften spiller et af deres stykker er det interessant for os at opdage, at vi dér kan genkende mange af problemstillingerne og personlighederne fra familierne i landsbyen.

Med gruppen laver vi masker og leger teaterlege og det gode samarbejde resulterer i to dages kreativ udfoldelse i en centralliggende park.

Solen skinner, sveden klistrer og med pensler og malerboetter, betalt af rejsebrevne, under armen gaar vi sammen med de unge fra Sekuan mod "La Plaza". Folk krydser hastigt pladsen, andre bliver for en stund; sidder paa en baenk i skyggen eller koeber noget fra en af boderne. For ejerne af boderne, de lokale drankere og de hjemloese synes pladsen af have en betydning af hjem og sammen skaber de en konstant summen af energi.

Med idèerne i hovedet og skitsen i haanden griber vi til penslerne og bliver en del af omgivelserne. I bunden af et tomt springvand males med oliemaling motiver og symboler fra baade Nicaragua og Danmark. En baenk males i alle regnbuens farver og danner flaget for fred. Paa kanten tilfoejes citatet: "*El mundo no solo es blanco y negro*"(verden er ikke kun sort og hvid). Lidt laengere væk er tre piger igang med at forvandle en anden baenk til "solidaritetsbaenk". Paa baenkens venstre side males i bedste tegneseriestil en kvindekrop ifoert skriggul kjole og groen perlekaede. Laengere til hoejre optegnes omridset af en mandskrop, som snart efter faar moerkablå skjorte og groenne bukser paa. Mellem de to nu permanent siddende kroppe males, roedt paa hvidt, et kryds med den dertilhoerende tekst: "*Sentate y sentì la solidaridad*"(saet dig og maerk solidariteten).

Med maling paa fingrerne og solidaritet i tankerne drager vi nu af sted mod vores nye familier i Ciudad Sandino, en forstad til Managua. Vi glaeder os til at se hvad den sidste etape af brigaden har at byde paa.

Kaerlig hilsen Brigaden: Ling, La Pilit, Estina, Martìng, Laerkel, Nelson, Mblaca, Lenny, Shoot, Zorro, Diddi og Juli.

Fortsættelse foelger...